

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Vrijeschool Zutphen VO (16NK00)

2023/2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Onze school en passend onderwijs	
2.1	Algemene gegevens	3
2.2	Visie	3
2.3	Onderwijs en ondersteuning	5
2.4	Ondersteuning aan onze leerlingen	6
2.5	Inspectie	7
3	Ondersteuningsmogelijkheden van onze school	
3.1	Deskundigheid	9
3.2	Voorzieningen en fysieke ruimten	9
3.3	Onderwijsaanbod	10
3.4	Protocollen	10
4	Organisatie van de ondersteuning	
4.1	Ondersteuningsroute binnen de school	11
4.2	Samenwerking met kern- en ketenpartners	14
5	Planvorming en cyclisch werken	
5.1	Schoolondersteuningsprofiel (SOP)	16
5.2	Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)	16
6	Bijlage overzicht specialisten	17

1. Inleiding

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Zij hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs. Soms is er speciaal onderwijs nodig voor leerlingen die dáár het best op hun plek zijn. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie jeugdhulp bieden.

Inhoud van dit document

Dit Schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschrijft de visie op ondersteuning van Vrijeschool Zutphen VO, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt.

Rol samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Dit Schoolondersteuningsprofiel kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

Totstandkoming van dit document

Dit schoolondersteuningsprofiel is gebaseerd op een format dat gehanteerd wordt binnen het Samenwerkingsverband Regio Zutphen. Het is tot stand gekomen op basis van gesprekken met alle ondersteuners in onze school en in afstemming met de schoolleiding. Het schoolondersteuningsprofiel wordt jaarlijks door de schoolleiding na behandeling in de MR vastgesteld.

2. Onze school en passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

Gegeven	Antwoord
Datum	Juni 2023
Naam van onze school	Vrijeschool Zutphen VO
Onderwijstype	Voortgezet onderwijs (VO)
Naam van ons schoolbestuur	Stichting De Vrije School Noord en Oost Nederland
Naam samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband VO Regio Zutphen
Onderwijsniveaus onderbouw	Vmbo-bb (onder licentie van Kompaan College, Achterhoek VO) Vmbo-kb (onder licentie van Kompaan College, Achterhoek VO) mavo mavo/havo havo/vwo
Onderwijsniveaus bovenbouw	Vmbo-bb (onder licentie van Kompaan College, Achterhoek VO) Vmbo-KB (onder licentie van Kompaan College, Achterhoek VO) Vmbo-tl mavo havo vwo
Leerjaren	Onderbouw (7 en 8) Bovenbouw (9 en 10 / 11 / 12)

2.2 Visie

Ons onderwijsconcept

Vrijeschool Pedagogie

Toelichting op onderwijsconcept

Vrijeschool Zutphen is een school voor voortgezet onderwijs voor vwo, havo en vmbo-tl. Door middel van een convenant met het Kompaan College van Achterhoek VO kunnen ook leerlingen met een advies basisgerichte en/of kadergerichte leerweg (Vmbo-bl of Vmbo-kl) onderwijs bij ons volgen.

Sinds 1979 wordt in Zutphen Voortgezet Vrijeschool Onderwijs aangeboden. Onze leerlingen komen uit de stad en omstreken en van zowel vrije basisscholen als van reguliere (basis)scholen. De denominatie is algemeen bijzonder onderwijs. Onze school staan open voor mensen van alle levensbeschouwingen. De school werkt vanuit een ontwikkelingsgerichte visie op de jonge mens die gebaseerd is op het mensbeeld van Rudolf Steiner.

De levensfase van 12-18 jaar is van groot belang in de ontwikkeling van schoolkind tot volwassen mens. Als vrijeschool staan wij voor een goede invulling en begeleiding bij deze levensfase. Op hun weg naar volwassenheid begeleiden we onze leerlingen om sociaal bewuste, maatschappelijk betrokken en innerlijk vrije mensen te worden die zichzelf en hun idealen hebben leren kennen. Het gaat in ons onderwijs met zijn motto 'worden wie je bent', om de persoonlijke ontwikkelingsweg van ieder individueel kind. Het onderwijs doet een gelijkwaardig beroep op het intellectuele vermogen van leerlingen, het kunstzinnige, creatieve en het sociale vermogen. Met andere woorden: de ontwikkeling

van het hoofd (verstand), die van het hart (gevoel) en de handen (daad- en scheppingskracht) is even belangrijk. Er wordt gewerkt vanuit een houding van aandacht voor wie de leerling is, voor de mens die de leerling kan worden.

Centraal in ons onderwijs staat de leerling die in zijn ontwikkeling wordt ondersteund door het college van mentoren en docenten. Het leerplan van de vrijeschool omvat een breed spectrum aan vakken, zodat de leerling op verschillende aspecten wordt uitgedaagd om de eigen persoonlijkheid te vormen. Dit komt tot uitdrukking in bijzondere vakinhouden en een breed aanbod van ambachtelijke en kunstzinnige vakken. Deze vervullen een essentiële rol in de vorming van de leerling.

Wij vinden dat opvoeding er (ook) op gericht moet zijn om jonge mensen hun mogelijkheden en hun idealen te leren ontdekken, opdat zij een goede keuze kunnen maken voor hun levens- en beroepsinvulling. Dit willen wij vormgeven voor alle leerlingen die onderwijs volgen op onze school. Alle activiteiten die met leerlingen op school worden ontplooid, zijn bedoeld om bij te dragen aan de individuele ontwikkeling van de leerling. De school ziet de algemene leerlingenzorg als een taak voor iedere docent binnen de grenzen van zijn of haar mogelijkheden. De ondersteuning ligt in het verlengde van de lesgevende taak en is daarmee nauw verbonden. Leerlingondersteuning vindt plaats in iedere les. Aanvullende ondersteuning kan binnen, maar ook buiten lesverband worden geboden.

Samenwerkingsverband Regio Zutphen

Vrijeschool Zutphen VO maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Regio Zutphen (SWV). Het gezamenlijke Ondersteuningsplan 2022 - 2026 heeft als missie:

'Samen werken aan optimale ontwikkeling voor alle jongeren in het voortgezet (speciaal) onderwijs.'

Het Ondersteuningsplan van het SWV beoogt het volgende:

In ons SWV is er aandacht voor elke jongere, ze worden gezien en gehoord. De scholen binnen ons SWV gaan uit van talenten en mogelijkheden en bieden in gezamenlijkheid passend onderwijs in een positief pedagogisch klimaat voor elke jongere. We zorgen er in gezamenlijkheid voor dat elke jongere een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doormaken. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, bieden we binnen ons SWV een passende onderwijsplek en dragen zorg voor een dekkend onderwijsaanbod.

We ondersteunen jongeren (en hun ouders) en dragen daarmee bij aan onderwijs waaraan iedereen actief deelneemt. We werken aan onderwijs dat bijdraagt aan de optimale ontwikkeling van alle jongeren. Door in ons netwerk samen te werken en snelwegen van expertise aan te leggen, zorgen we voor vloeiende doorgaande lijnen. Niet alleen vanuit het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, tussen de scholen onderling, maar ook naar het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Samen met gemeenten en jeugdhulp werken we aan de optimale ondersteuning van jongeren en hun ouders.

Het Ondersteuningsplan richt zich op inclusiever onderwijs. Hiermee bedoelen we dat leerlingen samen onderwijs volgen, in vol- of deeltijd. Ieder met zijn of haar eigen talenten, interesses, mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften. Inclusief onderwijs betreft alle leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs (4 t/m 20 jaar), maar in het bijzonder leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Het gaat dan om leerlingen die door een lichamelijke of verstandelijke beperking en/of psychische klachten veel obstakels in hun schoolloopbaan tegenkomen. Inclusief onderwijs is geen doel op zich, maar een middel om tot een inclusieve samenleving te komen.

Binnen het SWV zien we de route naar inclusiever onderwijs als een onderwijspraktijk in ontwikkeling. Binnen de ruimte en de grenzen van het huidige systeem van (passend) onderwijs dragen we bij aan de optimale ontwikkeling voor alle jongeren. Waarin we proberen de barrières op te ruimen die leerlingen belemmeren bij het leren, het zich ontwikkelen en het mee kunnen doen met leeftijdsgenoten. We doen dat door diversiteit en variëteit te realiseren in ons aanbod van ondersteuningsvormen. Hiermee willen we langdurige onderbrekingen en veelvuldige overstappen in de schoolcarrière zoveel mogelijk voorkomen. Het is hierbij van groot belang dit in samenwerking met gemeenten en jeugdhulp te doen.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

Vrijeschool Zutphen VO wil bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen tot authentieke en vrijdenkende, sociaal voelende en maatschappelijk handelende mensen. Mensen die zich verbinden met de wereld om hen heen.

Veel leerlingen voelen zich op onze school thuis. Dat geldt voor leerlingen die behoefte hebben aan een brede ontwikkeling, door naast de 'leervakken' ook veel creatief en kunstzinnig bezig te zijn. Een ander kenmerk van onze school is de ervaring van veel leerlingen dat 'je mag zijn, wie je bent'. Dit is regelmatig een reden voor leerlingen om vanuit een andere middelbare school naar Vrijeschool Zutphen VO over te stappen.

Sterke punten in onze ondersteuning

- Passend Onderwijs aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
- Vanuit de docenten is zicht op de individuele leerling
- Binnen de school is een sociaal betrokken docententeam actief dat werkt vanuit passie en een gedeelde visie
- Docenten werken vanuit het antroposofische gedachtegoed waarin veel aandacht is voor de persoonlijke ontwikkelingsweg van de leerling
- Periodeonderwijs stelt de docenten in staat hun eigen methode te ontwikkelen en met de leerlingen de verdieping op te zoeken en leerlingen op hun eigen niveau/leerbehoefte aan te spreken

Grenzen aan onze ondersteuning

De school streeft ernaar alle leerlingen te plaatsen en waar mogelijk passend onderwijs aan te bieden. Echter, niet altijd past de ondersteuningsvraag van de leerling bij het onderwijs dat wij aanbieden. De school zoekt dan samen met de ouders en in overleg met het SWV naar een beter passende school, waar de expertise en de omstandigheden aanwezig zijn om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

Kenmerkend voor het vrijeschoolonderwijs is een sterk accent op het eigen initiatief en de zelfwerkzaamheid van de leerling. Hierdoor kunnen leerlingen die een bovengemiddelde vraag naar structuur nodig hebben moeilijker aarden. Er is een aantal problematieken waar wij in beginsel geen ondersteuning voor kunnen bieden. Bij aanmelding van leerlingen met een dergelijk profiel volgt nader overleg of plaatsing mogelijk is. Dit geldt voor onderstaand overzicht:

Cognitieve ontwikkeling:

- Leerlingen met een ernstig disharmonisch intelligentieprofiel
- Leerlingen met een ernstige verstandelijke beperking
- Leerlingen met ernstige geheugenproblemen
- Leerlingen met ernstige leerachterstanden
- Leerlingen met leerachterstanden doordat ze nieuw in Nederland zijn (ISK-leerlingen)

Gedrag:

- Leerlingen die geen grenzen kennen
- Leerlingen die geen autoriteit erkennen
- Leerlingen die de veiligheid aantasten
- Leerlingen die zeer ernstig storend gedrag in het onderwijsleerproces vertonen
- Leerlingen die zeer ernstige spijbelproblematiek hebben, weigeren om naar school te gaan
- Leerlingen met een combinatie van leer – en gedragsproblemen

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

- Leerlingen die geen contact kunnen leggen
- Leerlingen die ernstig autistisch zijn

- Leerlingen die zich ernstig agressief gedragen t.o.v. docenten en/of medeleerlingen
- Leerlingen die seksueel overschrijdend gedrag vertonen
- Leerlingen die niet kunnen functioneren binnen groter groepsverband
- Leerlingen met een ernstige verslavingsproblematiek

Lichamelijke situatie:

- Leerlingen die doof zijn
- Leerlingen die blind zijn
- Leerlingen die niet in staat zijn tot eigen lichamelijke verzorging

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Onze school heeft de ambitie om zich te ontwikkelen tot inclusiever onderwijs. Het doel is dat meer ondersteuning wordt aangeboden aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte vanuit de basisondersteuning (zie paragraaf 4.1). Hierdoor hoeft de school uiteindelijk een minder groot beroep te doen op externe professionals.

Dit heeft een aantal voordelen:

- de ondersteuning is dichtbij en snel inzetbaar;
- de ondersteuning kan hierdoor ook preventief ingezet worden;
- de ondersteuners zijn bekend met de onderwijsvorm en visie van het vrijeschoolonderwijs en de vrijeschoolpedagogie; en
- de ondersteuners zijn bekend met de doelgroep, dynamiek en organisatie van de school, waardoor zij nauwer kunnen aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het onderwijs.

Daarnaast heeft de school zich tot doel gesteld om zich meer te specialiseren op het gebied van:

- passend onderwijs aan leerlingen die belemmerd worden door een vorm van ASS
- passend onderwijs aan leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn

Ook deze leerlingen willen we binnen het regulier onderwijs voldoende kunnen begeleiden en ondersteunen.

Om deze doelen te kunnen bereiken zorgt de school voor deskundigheidsbevordering van docenten en medewerkers van het ondersteuningsteam.

De Ondersteuningscoördinator draagt binnen de school de verantwoordelijkheid voor de aansturing, de coördinatie en de kwaliteit op het volledige terrein van leerlingenondersteuning en passend onderwijs. Het ondersteuningsteam bestaat uit algemene leerlingbegeleiders en ondersteuningsspecialisten. In afstemming met het Samenwerkingsverband kan het ondersteuningsteam buiten de school gebruikmaken van externe deskundigen en specialisten.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben.

Ondersteuning <u>in</u> de lessen
Aan alle leerlingen:
Leerlingen worden aangesproken op individueel niveau op zowel cognitief, sociaal en praktisch vlak. Zij worden uitgedaagd om hun eigen ontwikkeling aan te gaan. Docenten handelen hierin volgens de visie van onze school. Hierin zijn onder andere de zogenaamde jaarkarakteristieken opgenomen: hierin is per leerjaar aangegeven in welke ontwikkelfase de leerling zich bevindt volgens de antroposofische visie. De lesstof is hierop aangepast; op de vrijeschool is de lesstof primair ontwikkelingsstof.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Op Vrijeschool Zutphen VO is sinds een paar jaar aandacht voor leerlingen met hoogbegaafdheid. In alle teams zijn docenten opgeleid door de specifiek voor het vrijeschool-onderwijs gespecialiseerde opleidings- en begeleidingsorganisatie Vrijhoog. Zij kunnen collega's ondersteunen om hun lessen geschikter te maken voor leerlingen met hoogbegaafdheid.

Vanuit het Samenwerkingsverband is er in samenwerking met Novilo Utrecht een programma opgesteld voor alle VO-scholen in Zutphen om, in het kader van Passend Onderwijs, deze doelgroep optimaal te kunnen bedienen. Vrijeschool Zutphen VO neemt deel aan dit programma. Daarnaast betrekken wij ook specialisten die uit het vrijeschoolonderwijs komen met betrekking tot het hoogbegaafdheidsbeleid.

Ondersteuning buiten de lessen

Aan alle leerlingen:

Op onze school is een OZS (OnderwijsZorgSteunpunt) gerealiseerd. Hier kunnen leerlingen door de mentor - via de teamleider/leerlingcoördinator - voor aangemeld worden. In de vergaderingen in het OZS wordt een plan van aanpak bepaald voor de desbetreffende leerling. Het ondersteuningsteam draagt verantwoording voor de uitvoering; de teamleider is eindverantwoordelijk.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Leerlingen kunnen begeleiding krijgen in de vorm van een 6-weeken traject. Na deze periode wordt er gekeken of er meer nodig is of dat de leerling voldoende handvatten heeft gekregen om weer (geheel) de reguliere lessen te volgen met voldoende resultaat. Naast deze begeleiding is er een Sociale Vaardigheidstraining (SOVA-training) en Faalangstreductietraining.

Het lokaal waar het OZS gehuisvest is, wordt ook gebruikt als rustpunt voor leerlingen. Zij komen om de drukte in de school te verwerken en weer door te kunnen naar de volgende les. We houden hier toezicht op door middel van een time-out-pas; leerlingen moeten voor dit traject aangemeld worden via de teamleider/leerlingcoördinator.

Ondersteuning samen met partners

Aan alle leerlingen:

In het samenwerkingsverband bieden de scholen basiszorg aan alle leerlingen. Dit houdt in dat wij intern de basis versterken (door mentoren en docenten te ondersteunen en te bewaken) en waar nodig individuele leerlingen ondersteuning bieden vanuit de leerlingenzorg.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

Wij bieden een compleet onderwijsaanbod met de regio. Spil hierin is de samenwerking met andere scholen en het OnderwijsZorgCentrum (OZC) dat onze school ondersteunt bij leerlingen met een complexere hulpvraag. We werken samen met de gemeente, leerplicht, GGD en GGZ. We proberen altijd contact te onderhouden met individuele hulpverleners die betrokken zijn bij een leerling (denk bijvoorbeeld aan een psycholoog).

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook

eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit.

In november 2018 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie plaats. Het oordeel van de inspectie voor onze school was voldoende. Het inspectierapport van onze school is te vinden via deze link: [Rapport Vernieuwd Toezicht \(vsnon.nl\)](https://www.vsnon.nl/rapport-vernieuwd-toezicht)

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

3.1 Deskundigheid

Binnen ons schoolteam is zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

De onderstaande lijst toont de deskundigen die ingezet kunnen worden:

- Autisme-specialist (via het SWV of derden)
- Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider
- Dyscalculiespecialist
- Dyslexiespecialist
- Faalangstreductietrainer
- Gedrags- en sociale vaardighedenspecialist
- Meer- en hoogbegaafdheidsspecialist
- Rouwbegeleiders
- Ondersteuningsspecialist / gedragswetenschapper (via het SWV of derden)
- Orthopedagoog (via het SWV of derden)
- Psycholoog (via het SWV of derden)
- Schoolarts (via GGD)

3.2 Voorzieningen en fysieke ruimtes

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn veelal gericht op groepen leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

- Time-outvoorziening / Lokaal ondersteuningsteam (met begeleiding)
- Huiswerkbegeleidingsinsituut

Toelichting voorzieningen

Het lokaal voor leerlingen zorg op locatie de IJsselhank is ingericht met een aantal kantoren/spreekkamers voor de ondersteuningsmedewerkers. Daarnaast zijn er 8 werkplekken gerealiseerd voor leerlingen. Op locatie de Diederstraat is ook een aparte plek ingericht voor de opvang en ondersteuning van leerlingen buiten de les.

We bieden ondersteuning aan:

- leerlingen die tijdelijk een les niet kunnen volgen
- leerlingen die een prikkelarme pauze nodig hebben
- leerlingen die een maatwerktraject lopen (deels school/deels andere organisatie)
- ex-thuiszitters die weer aan schoolopbouw gaan doen
- acute time-out leerling

Doel is en blijft: terugkeer naar de klas. Mocht dit niet haalbaar blijken dan zetten wij externe hulp in en maken we gebruik van (bijvoorbeeld) de kennis en expertise van collega-scholen en het OnderwijsZorgCentrum (OZC) van het SWV.

Door de vele praktijklessen in grote lokalen en bijvoorbeeld de tuinbouwlessen buiten is er ook in het reguliere lesaanbod op onze school de mogelijkheid voor leerlingen om één-op-één te werken of afgezonderd van de gehele klas.

Zowel ons gebouw aan de IJsselhank als de Diederstraat zijn rolstoeltoegankelijk.

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont op welk vlak leerlingen extra hulp kunnen krijgen. Dit aanbod betreft een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van de ondersteuningsbehoefte van een leerling.

- Dyscalculie
- Dyslexie
- Executieve functies (via het SWV of derden)
- Meer- en hoogbegaafden
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Spraak- en taalmoeilijkheden
- Preventieve signalering van leer-, opgroei-, en opvoedproblemen
- Examentraining
- Studievaardigheden
- Sociale Vaardigheidstraining d.m.v. kunst
- Veerkrachttraining (met GGD)
- Stressreductie en preventie depressieve gevoelens (met GGD)
- Maatwerktrajecten

3.4 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Protocol dyslexie en specifieke onderwijsbehoeften	Actief toegepast
Protocol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol anti-pestten	Actief toegepast
Protocol sociale veiligheid	Actief toegepast
Meldcode huiselijk geweld en kindermisbruik	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Protocol omgaan met automutilatie	Actief toegepast

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen hebben we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Inrichting ondersteuningsroute

Basisondersteuning (1e lijn)

(De basisondersteuning is onderverdeeld in lijnen van eenvoudige ondersteuning naar meer ondersteuning)

1. Vakdocent, mentor, onderwijsteam

Docenten en medewerkers bieden leerlingen een veilige en prettige leer-, leef- en werkomgeving, waarin ieders eigenheid gerespecteerd wordt. Leerlingen kunnen op onze school zichzelf zijn. De vakdocenten bieden naast het aanleggen van kennis en vaardigheden ook ondersteuning bij plannen en studievaardigheden ten aanzien van hun vakgebied. De mentor neemt een belangrijke plaats in, deze is de spil in de begeleiding. Zowel op het gebied van de sociaal-emotionele begeleiding als in de begeleiding op het gebied van studievaardigheden en het doorlopen van het leertraject. De mentor monitort de ontwikkeling van de leerling in de breedste zin van het woord en is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders.

De school is verdeeld in onderwijsteams. Elk team draagt zorg voor het onderwijs aan een groep leerlingen. Iedere mentor en vakdocent is lid van zo'n team. Mentoroverstijgende leerlingzaken worden behandeld door leerlingcoördinatoren. De teams worden aangestuurd door teamleiders. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de leerlingen en voor de kwaliteit van het onderwijs. De verschillende teams worden ondersteund door het ondersteuningsteam en de decanen.

2. De organisatie van de basisondersteuning

Voordat een leerling op school komt

Het aannameteam inventariseert alle mondelinge en digitale informatie over de leerling. Zij hebben daar waar nodig of gevraagd contact met de basisschool voor een warme overdracht. Relevante informatie vanuit het leerlingdossier wordt samengevat en overgedragen aan de toekomstige mentor.

Als een leerling al op school zit

De mentor volgt de ontwikkeling van de leerling zowel op didactisch als sociaal-emotioneel gebied. De mentor is verantwoordelijk voor de inhoud van de begeleidingslessen (klassenuur), waarvan studiebegeleiding, sociaal-emotionele begeleiding en keuzebegeleiding onderdeel uitmaken. De mentor gaat regelmatig in gesprek met de klas en/of individuele leerlingen over de voortgang en de sfeer in de groep. Als een vakdocent iets opvalt, dan neemt deze contact op met de mentor van de leerling. In de teamvergaderingen wordt iedere klas of lesgroep regelmatig besproken. Wanneer de leerling een overstap maakt naar een andere klas of examentraject, dan vindt er altijd een interne overdracht plaats, indien nodig in samenspraak met ouders.

Hoe wij de leerling systematisch volgen

De school maakt gebruik van een (deels) openbaar leerlingvolgsysteem in Magister. De voortgang van de leerling en de bevindingen van vakdocenten worden middels rapportage, ouderavonden en individuele oudergesprekken gedeeld. Drie keer per jaar wordt er in woorden en/of cijfers gerapporteerd over de voortgang op het gebied van inzet, werkhouding en resultaten. Geeft de voortgang van de leerling aanleiding tot zorg, dan worden ouders zowel schriftelijk als mondeling door de mentor geïnformeerd. De bevindingen over de voortgang van de leerlingen worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem. In de teamvergaderingen en tijdens de voortgangsvergaderingen worden leerlingen besproken. De resultaten van een leerlingbespreking worden altijd teruggekoppeld via de mentor naar de leerling en de ouders.

Loopbaanoriëntatie

De decanen begeleiden de leerlingen bij het maken van keuzes en bij de oriëntatie tijdens de schoolloopbaan op het gebied van profielen of sectoren, vervolgopleidingen, de arbeidsmarkt en beroepen. Verder stimuleren zij leerlingen tot het bijwonen van voorlichtingsavonden en organiseren zij het bezoeken van open dagen, beroepen- en studiemarkten.

Extra ondersteuning (2e lijn)

Als er meer ondersteuning nodig is dan de basisondersteuning inventariseert de mentor van de leerling eerst wat het probleem is en of hij/zij dit zelf kan oplossen. Mocht dit niet zo zijn, wordt de leerlingcoördinator betrokken. Deze schat, eventueel in afstemming met de teamleider, in of het ondersteuningsteam ingeschakeld moet worden. De leerling wordt via een aanmeldformulier aangemeld voor de periodiek bespreking met het ondersteuningsteam en er wordt passende ondersteuning gezocht. Uiteraard komt het ook voor dat bij acute gevallen zonder vergadering wordt besloten tot een interventie. De teamleider blijft eindverantwoordelijkheid houden, de ondersteuningsspecialist adviseert en voert het afgesproken traject uit.

Leerlingbegeleiders/ondersteuningsspecialisten

De leerlingbegeleider/ondersteuningsspecialist heeft als taak leerlingen met een ondersteuningsplan (ondersteuning in school) of ontwikkelingsperspectiefplan (OPP, in geval van samenwerking met externe deskundigen en instanties) te begeleiden op school in de dagelijkse gang van zaken op ieder gebied. Deze begeleider biedt de leerling structuur, stemt de begeleiding af op de individuele ondersteuningsbehoeften en heeft regelmatig contact met de leerling. Daarnaast schrijft de begeleider de ondersteuningsplannen en OPP's, informeert en adviseert docenten en onderhoudt contacten met ouders en eventuele extern betrokkenen.

Per onderwijsteam wordt eens in de drie weken een intern OZS-overleg (OnderwijsZorgSteunpunt) tussen de leerlingcoördinator en de ondersteuningsspecialist(en) gehouden over de leerlingen met extra ondersteuningsvragen. Indien nodig nemen de verzuimcoördinator en teamleider hieraan deel.

Remedial teacher/specialist bijzondere onderwijsbehoeften

Deze is werkzaam in alle teams en alle jaarlagen. Is een vraagbaak voor leerlingen en medewerkers bij specifieke onderwijsbehoeften zoals onder meer dyslexie, dyscalculie, hulpmiddelen, toekennen van tijdsverlenging en faciliteiten bij toetsen en examens. Kan diagnostische toetsen en screening naar leerproblemen op het gebied van taal en rekenen afnemen.

Gezinsgeneralist

De gezinsgeneralist is op afspraak op school. Zij begeleidt in kortdurende trajecten leerlingen die vragen of problemen hebben met de thuissituatie en/of op psychosociaal gebied. Wanneer meer hulp noodzakelijk is, wordt er naar externe hulp doorverwezen.

Ondersteuningscoördinator

De Ondersteuningscoördinator draagt zorg voor het afstemmen van de hulpvraag van de leerling, door te communiceren met alle betrokkenen. Ook ziet zij toe op het vastleggen van afspraken, het maken van ondersteuningsplannen en aanvragen van ondersteuningspakketten. Daarnaast draagt de coördinator in samenwerking en afstemming met de ondersteuningsspecialisten zorg voor de deskundigheidsbevordering, coaching en ondersteuning van docenten en het ontwikkelen en initiëren van beleid t.a.v. de ondersteuning en begeleiding van de leerling. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de directeur van het Samenwerkingsverband en de collega VO-scholen in het SWV en het OZC (OnderwijsZorgCentrum).

Externe expertise samenwerking

Indien nodig kan een beroep gedaan worden op de orthopedagoog van het SWV. Met het afbouwen van de schakelklas van het OZC van het SWV is de beweging in gang gezet dat de deelnemende VO-scholen in Zutphen meer gebruik gaan maken van elkaars expertise en deskundigheid. Dit om leerlingen zoveel mogelijk passend onderwijs te kunnen geven op in eerste instantie de eigen school, of indien nodig (tijdelijk) op een andere VO-school. Daarnaast vindt er ook overleg en afstemming plaats met de schoolarts en jeugdverpleegkundige van de GGD. De schoolarts wordt ingeschakeld bij veelvuldig verzuim door ziekte en stelt de

belastbaarheid van de leerling vast. Overige externe partners zijn psychologische- en orthopedagogische praktijken (GGZ- instellingen), maatschappelijk werk, leerplichtambtenaar, GGD, verslavingszorg en wijkagent.

Ook wordt met enige regelmaat een beroep gedaan op een gedragskundige/orthopedagoog met kennis van de antroposofische menskunde en vrijeschoolpedagogie.

Als een leerling medische- en/of fysieke beperkingen heeft, moet altijd met de school besproken worden of de school in staat is de nodige medische handelingen te verrichten en/of welke faciliteiten er nodig zijn.

Specifieke ondersteuning (3e lijn)

Als de basis- en extra ondersteuning niet voldoende is.

Ouders van leerlingen uit groep acht (klas zes) met specifieke ondersteuningsbehoeften worden geadviseerd om tijdig contact op te nemen met de aannamescommissie / ondersteuningscoördinator. Hierdoor wordt ruim de tijd geboden om gezamenlijk te onderzoeken welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft, of de school deze kan bieden en of externe ondersteuning georganiseerd kan worden.

Wat wij verwachten van een leerling

De leerling kan, ondanks de beperking, voldoende functioneren in de routine van afspraken; zoals omgangsvormen, op tijd zijn, schoolspullen bij zich hebben, lesroosters lezen, schoolregels naleven, enz. De leerling is voldoende sociaal vaardig en zelfstandig. De leerling moet kunnen omgaan met drukke ruimtes tijdens pauzes en leswisselingen. Er moet een redelijk evenwicht kunnen worden gevonden tussen de aandacht voor de betrokken leerling en de overige leerlingen. Er mogen geen verstoringen van het leerproces van andere leerlingen optreden. De leeftijd en de ontwikkeling van de leerling passen bij de leerstof van de klas. Mogelijk beperkte vermogens op het ene gebied worden gecompenseerd door sterkere vermogens op een ander gebied.

Kinderen met een lichamelijke beperking: de leerling is mobiel en in staat de algemene dagelijkse handelingen zelf te verrichten. Medische (be)handelingen en ondersteuning onder schooltijd mogen niet in die mate ten koste gaan van de onderwijstijd dat als gevolg daarvan de voortgang (van het onderwijs) in het gedrang komt. De thuissituatie moet ondersteunend zijn voor het functioneren op school. Indien externe begeleiding noodzakelijk is, dienen ouders hiervoor zelf zorg te dragen.

Organisatie van de specifieke ondersteuning

Voordat de leerling met een zwaardere beperking op school zit wordt samen met de ouders en de basisschool een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Daarin wordt beschreven hoe de leerling de gestelde doelen kan behalen en welke extra ondersteuning daarvoor nodig is. Ook wordt met het SWV afgestemd welke mogelijkheden de school kan bieden en hoe de school hierin ondersteund kan worden.

Als een leerling op school zit worden de stappen gevolgd zoals staan beschreven bij de tweedelijns ondersteuning. De leerling wordt besproken in het OZS waar wordt gekeken welke ondersteuning de leerling extra nodig heeft om de opleiding met succes te kunnen vervolgen. Hiervoor wordt een ondersteuningsplan of OPP (in geval van samenwerking met externe deskundigen en instanties) opgesteld waarin de ondersteuningsbehoeften en de mogelijkheden van de school beschreven staan en deze wordt besproken met de ouders. Bij meer complexe vragen en vermoedens van complexe problemen wordt de leerling besproken met externe deskundigen zoals de schoolarts.

Als een leerling niet verder kan

Bij ernstige gedrags- en/of leerproblematiek is het niet altijd mogelijk om een adequate leeromgeving te realiseren op de school zelf. Vanuit het OZS-overleg vindt dan overleg binnen het SWV plaats om (tijdelijk) een andere onderwijsplek te realiseren. Dit kan ook leiden tot plaatsing op een school voor voortgezet speciaal onderwijs waar in kleine groepen intensieve ondersteuning geboden wordt. Plaatsing in het VSO gebeurt op basis van een ToelaatbaarheidsVerklaring (TLV).

De ondersteuningscoördinator legt de contacten met het Samenwerkingsverband en blijft verantwoordelijk voor alle communicatie gedurende het uitplaatsingstraject. De ouders en de leerling worden tijdens dit traject voortdurend geïnformeerd door de coördinator.

Communicatie met ouders/verzorgers

De mentor is voor ouders het eerste aanspreekpunt. Deze stelt de ouders op de hoogte van eventuele zorg rondom voortgang en/of welbevinden van de leerlingen. Jaarlijks zijn er oudergesprekken. Daarnaast kan er altijd een aanvraag voor een gesprek worden gedaan. Verder zijn er verschillende (thema-gerelateerde) ouderavonden en informatieve bijeenkomsten over de niveaugroep/klas. In de schoolgids en op de website vinden ouders hierover relevante informatie.

Leerlingen met een extra ondersteuningsvraag krijgen een persoonlijk begeleider van het Ondersteuningsteam toegewezen. Deze is verantwoordelijk voor de uitvoering van het ondersteunings- of ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit gebeurt altijd in samenspraak met de ouders. Ouders worden regelmatig door de begeleider uitgenodigd om de voortgang te evalueren en desgewenst het plan bij te stellen. De mentor blijft verantwoordelijk voor de leerling binnen de klas, de begeleider is verantwoordelijk voor de individuele begeleiding en de voortgang van de leerling.

Toelichting op de samenwerking met ouders

Ouders worden betrokken middels driehoeksgesprekken en indien extra ondersteuning nodig is wordt dat in samenspraak met ouders ingezet. Indien er sprake is van gescheiden of alleenstaande ouders dan verwachten wij dat de ouders aangeven wie deelneemt aan het gesprek en gemandateerd is tot het maken van afspraken.

Ondersteuningsteam

Het ondersteuningsteam is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben. Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de:

- Leerlingbegeleider / Ondersteuningsspecialist
- Gezinsgeneralist
- Verzuimcoördinator
- Ondersteuningscoördinator

Indien nodig worden hieraan externe deskundigen (orthopedagoog) en samenwerkingspartners (schoolarts, leerplichtambtenaar) toegevoegd.

4.2 Samenwerking met kern- en ketenpartners

Onderwijssector

Onderstaande lijst laat zien met welke onderwijssectoren onze school samenwerkt.

Onderwijssector
Speciaal onderwijs (so)
Voortgezet speciaal onderwijs (vso)
Speciaal basisonderwijs (sbo)
Regulier basisonderwijs (bao)
Regulier voortgezet onderwijs (vo)

Samenwerkingsverband (SWV) regio Zutphen

Binnen het SWV Zutphen is het OZC (OnderwijsZorgCentrum) een centrale partner. Daar zijn de verschillende organisaties (onderwijs/jeugdzorg) gebundeld. Hier maken wij als VO-school gebruik

van. Op de website van het SWV kunnen ouders/verzorgers veel relevante informatie vinden over Passend Onderwijs, waaronder het ouder- en jeugdsteunpunt: www.swvregiozutphen.nl

Keten- / Kernpartner

Onderstaande lijst laat zien met welke partners onze school samenwerkt. Deze partnerorganisaties bieden gespecialiseerde ondersteuning of hulp in en rond de thuissituatie, voor opvoeding, gezondheid of veiligheid. Deze samenwerkingsrelaties bepalen mede in hoeverre de school in staat is om ondersteuning af te stemmen met overige hulp.

Keten-/kernpartner
Leerplichtambtenaar
Jeugdhulpverlening
Centrum Jeugd en gezin (CJG)
Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker
Jongerenwerk
GGZ / Jeugd-GGZ
Begeleider passend onderwijs van het SWV
Lokale overheid/gemeente

5. Planvorming en cyclisch werken

Dit hoofdstuk beschrijft hoe we binnen onze school de leerlingondersteuning borgen door cyclisch en methodisch te werken in een PDCA-cyclus.

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst. Het SOP van onze school geldt voor 4 jaar wordt jaarlijks met de MR geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. De ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor het bijhouden en actualiseren van het schoolondersteuningsprofiel. De rector ziet hierop toe, zorgt voor behandeling in de MR en de samenwerking en afstemming tussen schoolleiding en ondersteuningsteam bij de uitvoering van het SOP.

De rector en ondersteuningscoördinator stellen in hun voortgangsoverleg regelmatig de uitvoering van het SOP aan de orde en evalueren of aanscherping of wijziging van de doelen nodig is. In de periodieke gesprekken tussen rector en bestuurder komt dit eveneens aan de orde.

5.2 Ondersteuningsplan en Ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt het ondersteuningsteam een ondersteuningsplan (voor kortdurende begeleiding en ondersteuning in de school) of een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP, in geval van langdurige en/of complexere ondersteuning en in samenwerking met externe deskundigen en instanties) op. Het OPP kent een diagnose- en een handelingsdeel. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuningsbehoeften beschreven. Het OPP wordt door de teamleider en ouders ondertekend en jaarlijks met elkaar geëvalueerd en geactualiseerd. De betreffende leerlingondersteuner is verantwoordelijk voor de actualisatie. Het ondersteuningsplan of OPP en de voortgang hiervan worden in het leerlingvolgsysteem van school (Magister) geregistreerd en met ouders gedeeld. Mocht het zijn dat de school niet voldoende de juiste begeleiding kan bieden en de leerling gebruik moet maken van het OZC of een andere vorm van onderwijs, dan wordt gebruikgemaakt van het leerlingvolgsysteem van het SWV Zutphen (Presentis).

6. Bijlage

Overzicht specialisten

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle specialisten met de bijbehorende definitie die gehanteerd wordt in de vragenlijst van Perspectief op School.

Specialist	Definitie
Beeldcoach en/of video-interactie-begeleider	Een deskundige die is bedoeld om leraargedrag te verbeteren door middel van persoonlijke begeleiding of het bespreken van video opnamen.
Begeleider passend onderwijs	De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen en leraren.
Dyscalculiespecialist	Een dyscalculiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyscalculie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Dyslexiespecialist	Een dyslexiespecialist is een deskundige in het signaleren van dyslexie bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher)	Een deskundige die extra onderwijshulp verleent in het kader van de bewegingsopvoeding. Zij richten zich op de ontwikkeling van het bewegingsgedrag van het kind.
Gedrag / sociale vaardigheden specialist	Een sociaal-specialist is een deskundige die helpt in de ontwikkeling van vaardigheden die betrekking hebben op de omgang met anderen. Bij sociale vaardigheden horen onder andere: inzicht hebben in de ander, goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor andermans gevoelens en conflicten oplossen.
Jonge kind specialist	Een deskundige die zich heeft gespecialiseerd in de ontwikkeling en behoeften van het jonge kind.
Logopedist	Een logopedist in het onderwijs is een paramedicus die preventie, zorg, training en advies biedt met betrekking tot de primaire mondfuncties (zuigen, slikken en kauwen), het gehoor, de stem, de taal en de spraak.
Meer- en hoogbegaafdheid specialist	Een deskundige in het begeleiden van leerlingen met een aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen.
Minder- en laagbegaafdheid specialist	Een deskundige die zich bezighoudt met leerlingen die minder dan gemiddeld begaafd zijn.
NT2-specialist	Een specialist op het gebied van Nederlandse taalverwerving voor leerlingen met een anderstalige achtergrond.
Ondersteuningsadviseur / gedragswetenschapper	De ondersteuningsadviseur kenmerkt zich als een gedragswetenschapper met brede kennis van de school, die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met gedragsproblemen. Zij coachen hierin vaak leraren, ambulante begeleiders en anderen. Veelal is dit een psycholoog of orthopedagoog.
Orthopedagoog	De orthopedagoog maakt voor mensen met ontwikkelings-, leer- en gedragsproblemen een behandel- en begeleidingsplan dat hun situatie kan verbeteren. Zodoende probeert de orthopedagoog ervoor te zorgen dat zij de hulp krijgen die het beste bij hun karakter en problemen aansluit, met als doel hun ontwikkeling te optimaliseren en hun participatiekansen te maximaliseren. Orthopedagogiek is dus een specialisatie in het wetenschappelijk onderwijs.
Psycholoog	Een psycholoog is een professioneel deskundige in de psychologie, de wetenschap die zich bezighoudt met het innerlijk leven (kennen, voelen en streven) en het gedrag van de mens.
Reken-/wiskundespecialist	Een reken- en wiskundespecialist is een deskundige in het signaleren van reken- en wiskunde problemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.
Taal-/leesspecialist	Een taal- en leesspecialist is een deskundige in het signaleren van taal- en leesproblemen bij leerlingen en het opstellen van een accurate aanpak.

Interne begeleiding	Een deskundige die zich bezighoudt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.
Leerlingbegeleiding	Een deskundige die leerlingen met problemen bijstaat, adviseert of doorverwijst.
Remedial teaching	Een deskundige die hulp verleent aan leerlingen met leerproblemen of gedragsstoornissen (zoals faalangst).
Zorg-/Ondersteuningscoördinatie	Een deskundige die zich bezighoudt met coördinerende, begeleidende en innoverende taken op school.